

Državni zakonik

za

kraljevine in dežele, zastopane v državnem zboru.

Kos CX. — Izdan in razposlan 13. dne avgusta 1915.

Vsebina: Št. 234. Cesarski ukaz o otujevanju kmetijskih in gozdnih zemljišč.

234.

Cesarski ukaz z dne 9. avgusta 1915. l.

o otujevanju kmetijskih in gozdnih zemljišč.

Na podstavi § 14 državnega osnovnega zakona z dne 21. decembra 1867. l. (drž. zak. št. 141) zaukazujem tako:

§ 1.

(1) Dokler trajajo izredne razmere, ki jih je povzročila vojna, je prenos lastnine zemljišča, ki je odmenjeno kmetijskemu ali gozdarskemu obratu, s pravnim opravilom med živimi dopusten le s pritrditvijo komisije (§ 8), pristojne za to odločitev. Isto velja, ako se dá tako zemljišče v zakup na več nego deset let.

(2) Ako se pritrditvev odreče, je pravno opravilo neveljavno.

§ 2.

Predpisi tega cesarskega ukaza se ne uporabljajo na zemljišča,

1. ki so vpisana v deželno desko, v železniško ali rudniško knjigo;

2. ki so v okolišu mesta s svojim ustavom ali v okolišu občine s pretežno mestnim zna-

čajem, ki jo z ukazom oznameni pravosodni minister;

3. ki očitno presegajo izmero kmetskega posestva (§ 5).

§ 3.

Za prenos lastnine ali za dajatev v zakup ni treba pritrditve komisije,

a) ako je sodišče ali upravno oblastvo odobrilo pravno opravilo na podstavi obstoječih predpisov;

b) ako se potrdi, da je zemljišče določeno

1. za namene oborožene moči,

2. javne uprave ali javnega in občekoristnega zavoda,

3. javnega prometa (železnic, cest, pristanskih naprav, kanalov in drugačnih vodnih gradenj in dr.),

4. za obrtne, industrijske ali rudniške naprave ali

5. za zgradbo hiš s pripadajočimi vrtovi, igrišči in dr.;

c) ako se sklene pravno opravilo med zakonci, nevesto in ženinom ali med sorodniki in posvačenci v ravni vrsti ali do četrtega kolena stranske vrste.

§ 4.

Komisija mora pripustiti prenos lastnine ali dajatev v zakup, ako to ne nasprotuje občemu interesu, da se ohrani krepek kmetijski stan.

§ 5.

Prenos lastnine je torej (§ 4) zlasti pripustiti:

1. ako ostane posestvo v svojih bistvenih sestavinah ohranjeno in ako ga bode novi pridobitnik sam obdeloval;

2. ako se porazdeli posestvo brez posredovanja oseb, ki hočejo imeti iz tega dobiček, in ako se deli porabijo za ustanovitev ali povečanje kmetijskih posestev ali kočarskih posestev. Za kmetisko posestvo v zmislu tega cesarskega ukaza je smatrati vsa v eni roki združena, enotnemu kmetijskemu ali gozdarskemu obratu služeca zemljišča, kojih poprečni donos ne presega šesternega zneska tega, kar je potrebno za preživljanje rodbine s sedmimi osebami;

3. ako po odločitvi posameznih delov posestva ostanek, ki ostane lastniku, še zadošča za kmetisko posestvo;

4. ako otujena zemljišča niso sestavine poglavitno kmetijskega ali gozdarskega obrata, zlasti ako so le postranske sestavine podjetja ali posestva, ki služi v prvi vrsti drugim namenom.

§ 6.

(1) Prenosa lastnine zlasti ni pripuščati,

1. ako pridobi pridobitnik zemljišče zato, da ga kakor celoto ali deljeno z dobičkom dalje otuji;

2. ako se pridobé kmetiska posestva ali gošpodarsko važni deli takih posestev, da se ustanovi ali poveča veleposestvo;

3. ako se pridobé kmetiska posestva ali gošpodarsko važni deli takih posestev, da se ustanové ali povečajo lastni lovski okoliši, in ako se je bati, da se zemljišče odtegne kmetijskemu obdelovanju, ki ustreza kakovosti zemlje.

(2) Dajatve v zakup zlasti ni pripustiti, ako naj služi zato, da se kdo ogne določilom tega cesarskega ukaza.

§ 7.

Prenos se more pripustiti kljub predpisom §§ 4 do 6, ako se z ozirom na osebne in gošpodarske razmere zadnjega posestnika ne dá odvrniti, da se zabrani popolni propad posestva; kolikor je mogoče, pa se naj poskuša doseči § 4 ustrezajočo prodajo. Natančnejši zaukazi o uredbah, služecih temu namenu, in o njih pospeševanju z naklanjanjem javnih sredstev se izdadó z ukazom.

§ 8.

(1) Odločevati o pripustnosti prenosa ali dajatve v zakup je pristojna upravna komisija (komisija za promet zemljišč), ki jo je ustanoviti na sedežu vsakega okrajnega sodišča.

(2) Komisija je sestavljena iz:

1. predstojnika okrajnega sodišča ali sodnika okrajnega sodišča, ki ga določi predstojnik, za predsednika;

2. enega uda, ki ga imenuje politično okrajno oblastvo;

3. predstojnika občine, v kateri je večji del zemljišča; namesto predstojnika lahko zavzame njegov sedež v komisiji ud občinskega zastopa, ki ga je on določil;

4. enega uda, ki ga postavi kmetijska glavna korporacija, h-koje delovnemu okolišu spada občina, v kateri je zemljišče. Ako spada občina k delovnemu okolišu več kmetijskih glavnih korporacij (odsekov), določi uda predsednik.

(3) Služba uda (nadomestnika) komisije za promet zemljišč je častna služba.

§ 9.

(1) Komisijo sklicuje predsednik. Ude je treba vabiti, da pridejo. § 87 zakona o organizaciji sodišč z dne 27. novembra 1896. l. (drž. zak. št. 217) se primerno uporablja.

(2) Komisija odloča po svobodnem preudarku z večino glasov. Ako so glasovi enako razdeljeni, odloči predsednikov glas. Za sklepčnost je treba, da sta navzoča predsednik in en ud.

§ 10.

(1) Komisija mora poizvedovati, kolikor je potrebno za odločbo. Posluži se lahko sodelovanja državnih in avtonomnih oblastev in zaslišuje izvedence ali jih dá zasliševati.

(2) Odločbo je pospešiti, kolikor se dá. Ako se ugotovi predlogu, ni pravnega pomočka zoper to.

(3) Zavržen predlog se more obnoviti, ako se predložijo nova dejanstva ali novi pripomočki. Zoper zavrnitev predloga se je moči nadalje pritožiti na deželno komisijo za promet zemljišč v roku štirinajstih dni, ki se ne dá podaljšati. Pritožbo je vložiti pri predsedniku komisije za promet zemljišč in on jo mora v treh dneh predložiti deželni komisiji za promet zemljišč.

§ 11.

(1) Deželna komisija za promet zemljišč mora odločiti o pritožbi najkasneje v enem tednu.

(2) Ustanoviti jo je na sedežu političnega deželnega oblastva, na Gališkem v Levovu in v Krakovu, in sestavljena je iz:

1. predsednika deželnega sodišča na sedežu komisije ali sodnika deželnega sodišča, ki ga je on določil, za predsednika;

2. enega uda, ki ga imenuje politično deželno oblastvo;

3. enega uda, ki ga postavi deželni odbor dežele, v kateri je zemljišče;

4. enega uda, ki ga postavi kmetijska glavna korporacija, h koje delovnemu okolišu spada občina, v kateri je zemljišče. Ako spada občina k delovnemu okolišu več kmetijskih korporacij (odsekov), določi uda predsednik deželne komisije za promet zemljišč.

(3) Določila §§ 8, tretji odstavek, in 9 se uporabljajo.

§ 12.

Kdor prosi za prenos lastninske pravice ali za vpis najemne ali zakupne pravice na podstavi pravnega opravila, ki potrebuje odobrenja komisije, mora z zemljiškoknjižno prošnjo predložiti odpravek odločbe komisije. Ako ni te priloge, je zavrnuti zemljiškoknjižno prošnjo.

§ 13.

(1) Na pridobitev zemljišč s prisilno izvršbo se zmislju primerno uporabljajo sprednja določila, ako se po preudarku izvršilnega komisarja izvrši prisilna izvršba očitno z namenom, da se dotičnik ogne določilom tega cesarskega ukaza.

(2) Izvršilno sodišče mora v takih primerih, preden izda sklep o podelitvi domika ali o odobrenju prevzemnega predloga zaprositi odločbo komisije o pripustnosti lastninskega prenosa.

(3) Ako se ne dopusti lastninski prenos, je odreči domik ali odobrenje prevzemnega predloga.

§ 14.

V postopanju za izvrševanje tega cesarskega ukaza, izključivši postopanje pred rednimi sodišči, so vloge, zapisniki in njih priloge ter uradni odpravki prosti pristojbine.

§ 15.

(1) Kdor poda neresnične ali nepopolne podatke, da se ogne določilom tega cesarskega ukaza ali da jih obrezuspeši, tega kaznuje predsednik komisije za promet zemljišč z denarno kaznijo do pettisoč kron ali z zaporom do šest mesecev.

(2) Odločba predsednika komisije za promet zemljišč se lahko izpodbija z rekurzom na predsednika deželne komisije za promet zemljišč. Zoper njegovo odločbo ni pravnega pomočka.

(3) Za postopanje veljajo določila o kazenskem postopanju pred političnimi oblastvi.

§ 16.

Vlada je pooblaščena z ukazom izpremeniti, dopolniti in razveljaviti ta cesarski ukaz po gospodarskih potrebah in izkušnjah za vse ali za posamezne upravne okoliše.

§ 17.

Določila deželnih zakonov o omejitvi svobodne delivosti dvorcev ali drugih kmetijskih posestev se ne izpreminjajo s tem cesarskim ukazom.

§ 18.

(1) Ta cesarski ukaz dobi moč z dnem razglasitve, toda ne uporablja se na otujevalna opravila, ki so se sklenila pred 1. dnem avgusta 1914. l. ali za kojih knjižno izvedbo se je že prosilo na zemljiškoknjižnem sodišču pred

15. dnem julija 1915. l., in na sodne odločbe (§ 13), ki so se izrekle pred dnevom razglasitve cesarskega ukaza.

(2) Knjižnih vpisov, ki so se dovolili, preden se je izvedelo na zemljiškknjižnem sodišču za ta cesarski ukaz, se ne tičejo sprednja določila.

§ 19.

Izvršiti ta cesarski ukaz je naročeno Mojim ministrom za pravosodje, poljedelstvo, finance in

notranje stvari v porazumu z udeleženi ministri.

Na Dunaju, 9. dne avgusta 1915. l.

Franc Jožef s. r.

Stürgkh s. r.

Hochenburger s. r.

Forster s. r.

Trnka s. r.

Zenker s. r.

Georgi s. r.

Heinold s. r.

Hussarek s. r.

Schuster s. r.

Engel s. r.

Morawski s. r.